

Akadeemilise tunnustamise agentuur (Eesti ENIC/NARIC keskus)

Tegevuse aruanne 2018

Tegevuse eesmärgid

Akadeemilise tunnustamise agentuur (Eesti ENIC/NARIC keskus) tegutseb vastavalt kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide Euroopa regioonis tunnustamise konventsioonile (Lissabon, 1997), Euroopa Nõukogu ja UNESCO koostöövõrgu ENIC ning Euroopa Komisjoni koostöövõrgu NARIC põhimõtetele ja Eesti Vabariigi õigusaktidele.

Agentuuri peamised ülesanded on:

- välisriigi kõrgharidust tõendavate ja kõrgharidusele juurdepääsu võimaldavate kvalifikatsioonide hindamine, vastavuse määramine ja tunnustamiseks ettepanekute tegemine;
- Eesti kõrgharidussüsteemi, kõrgkoolide ja kvalifikatsioonide kohta käiva teabe andmine;
- välisriigi kõrgharidussüsteemide, kõrgkoolide ja kvalifikatsioonide kohta käiva teabe andmine;
- kutsealasele tunnustamisele kaasaaitamine vajaliku informatsiooni andmise kaudu;
- rahvusvaheliste tunnustamisalaste õigusaktide täitmise rakendamisele kaasaaitamine;
- osalemine Eesti kõrgharidussüsteemi arendamisel.

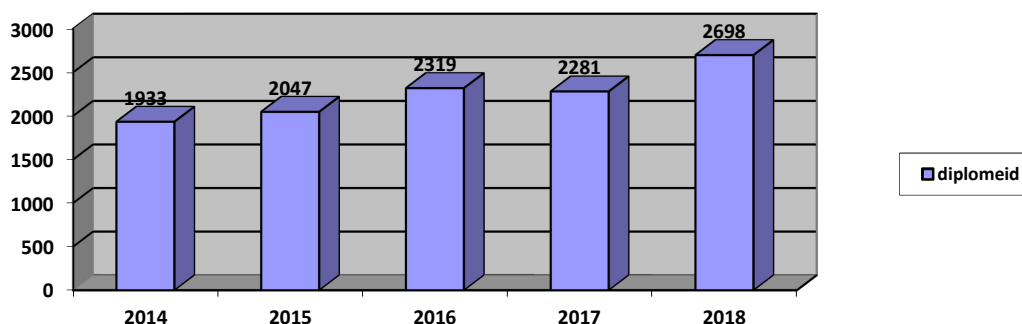
Agentuuri täiendavad tegevused tulenevad eelpool nimetatud ülesannetest.

I. Kvalifikatsioonide hindamine ja tunnustamine

Välisriigi kvalifikatsioonide hindamine, ning tunnustamiseks ettepanekute tegemine on agentuuri üks põhitegevusi. Hindamise eesmärgiks on välisriigi kvalifikatsioonile vastavuse määramine ning tööandjatele, kutsealase tunnustamise pädevatele asutustele ja õppeasutustele tunnustamiseks vajaliku teabe andmine.

Agentuur andis 2018. aastal hinnangu 2698 välisriigi kvalifikatsioonile 102 välisriigist (vt lisa). Enim esitati taotlusi Venemaa (477 hinnangut), Ukraina (248), Bangladesh (161), Suurbritannia (158), Nigeeria (157) ja India (144)

kvalifikatsioonide hindamiseks. Kinnitusi vastavuse kohta kehtivas haridussüsteemis anti 148 endises NSV Liidus välja antud kvalifikatsioonile. Asutustest on suurimad hindamise taotlejad Tallinna Tehnikaülikool, Tartu Ülikool, Tallinna Ülikool, Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor ja Euroakadeemia. Tööandjatest ja asutustest esitavad hindamistaotlusi peamiselt ministriumid, kohtud, Riigikantsleli ja Terviseamet.

Joonis 1. Agentuurile hindamiseks esitatud välisriigi kvalifikatsioonide arv 2014-2018.

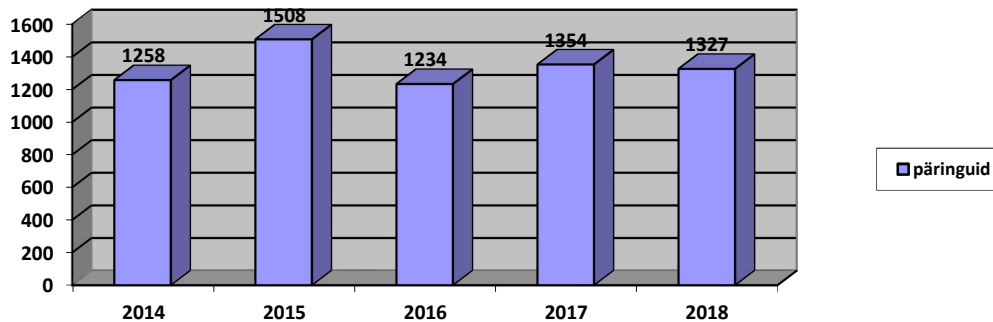
Juunis jõustunud dokumentideta pagulaste kvalifikatsioonide hindamise ja tunnustamise regulatsiooni tulemusel töötati agentuuris välja vajalik dokumentatsioon ja protseduur pagulaste kvalifikatsioonide hindamiseks ning koostati vastav teave hindamise kriteeriumite ja protseduuri kohta.

II. Haridus- ja tunnustamisalase teabe andmine

Välisriigi kvalifikatsioonide hindamise ja vastavuse määramise kõrval on agentuuri teine peamine ülesanne anda teavet Eesti ja välisriigi haridussüsteemidest ja kvalifikatsioonidest. Teabe andmiseks on korraldatud koolitusi ja seminare ning vastatud päringutele.

Päringutele vastamine

Välisriikide ja Eesti haridussüsteemide, kõrgkoolide, kvalifikatsioonide, tunnustamist reguleerivate õigusaktide, tunnustamis põhimõtete ja muu kõrghariduse või tunnustamisega seonduva kohta käiva teabe andmiseks on vastatud kirjalikele ja suulistele järelepärimistele. 2018. aastal tehti keskusele 1327 kirjalikku järelepärimist, sh välisriikide asutuste ja eraisikute poolt Eesti haridussüsteemi, kutsealase tunnustamise või kvalifikatsioonide kohta 288 päringut (vt. lisa).

Joonis 2. Agentuurile esitatud kirjalike päringute arv 2014-2018.

Enim järelepärimisi tehti Suurbritannia (115 päringut), Venemaa (93), Hollandi (47), USA (29), Soome (20) ja Saksamaa (17) kõrgharidussüsteemide, õppeasutuste ja kvalifikatsioonide kohta. Paljud tööandjad ja diplomiomanikud pöörduvad keskuse poole, et saada kinnitust varasemas haridussüsteemis antud kvalifikatsiooni vastavusele.

Riiklik õppelaen

Agentuur kontrollib välisriigi kõrgkoolides õppivate isikute riikliku õppelaenu taotluse korral välisriigi õppeasutuse staatust ning õppeasutuse ja selle õppekava vastavust õppelaenu saamiseks kehtestatud tingimustele. Andmed esitatakse Hariduse Infotehnoloogia Sihtasutusele.

Välisriigi kõrgkoolis õppimise kinnitamine ajateenistusse kutsumise edasilükkamiseks

Agentuur kontrollib Kaitseressursside Ameti taotlusel tõendeid, mis kinnitavad immatrikuleerimist välisriigi õppeasutusse. Ülesandeks on kontrollida, kas välisriigi õppeasutus on leaalne, kinnitada õpingute tase ja õppekava nominaalkestus.

Vajaduspõhise õppetoetuse taotlejate tõendid

Riigi Tugiteenuste Keskuse palvel kontrollib agentuur vajaduspõhise õppetoetuse taotlejate tõendeid, mis kinnitavad immatrikuleerimist välisriigi õppeasutusse.

III. Kutsealane tunnustamine

Kutsealase tunnustamise osas täidab agentuur tugikeskuse ülesandeid. Koostöös pädevate asutuste ja teiste tugikeskustega antakse teavet välisriigi kutsekvalifikatsioonide tunnustamise kohta Eestis. Tugikeskuse koduleht koondab baasinfo tunnustamise põhimõtete, Eestis reguleeritud kutsete ning pädevate asutuste kohta. Koduleht hoitakse ajakohasena koostöös Haridus- ja Teadusministeeriumiga.

2018. aastal esitati agentuurile 23 kutsealast tunnustamist puudutavat kirjalikku päringut viiest riigist. Ligi pooled (10) päringutest olid õpetajate kutsealase tunnustamise kohta.

IV. Rahvusvaheline tegevus

Agentuuri töötajad osalesid mitme rahvusvahelise organisatsiooni juures tegutseva büroo, töörühma või komitee töös.

Lissaboni tunnustamise konventsiooni komitee

Agentuuri juhataja on Lissaboni tunnustamise konventsiooni komitee büroo liige. Büroo ülesandeks on jälgida konventsiooni rakendamist ja valmistada ette konventsiooniga seonduvaid lisadokumente. 2018. aastal oli büroo peamiseks tegevuseks ENIC ja NARIC keskuste infosüsteemide väljatöötamise soovitusel koostamine ning alustamine monitooringuga, kuidas riigid on siseriiklikult reguleerinud dokumentideta pagulaste kvalifikatsioonide hindamise ja tunnustamise süsteemi.

Ülemaailmse konventsiooni väljatöötamine

UNESCO koordineerimisel on väljatöötamisel ülemaailmne tunnustamise konventsioon. Varem konventsiooni väljatöötamise komitee poolt ettevalmistatud kavandi aruteluks kutsuti kokku valitsustevaheline ekspertrühm kõigi UNESCO liikmesriikide osavõtul, kus Eesti poolt oli esindajaks agentuuri juhataja. Eksperdid jätkavad tegevust teksti lõplikuks ettevalmistamiseks kuni 2019. a märtsini, mil toimub ekspertide teine kohtumine.

Koostöö Baltimaade ENIC/NARIC keskustega

Iga-aastane Baltimaade ENIC/NARIC keskuste kohtumine toimus agentuuri poolt korraldatuna Tallinnas. Arutati projektides osalemist, tutvustati agentuuride tööd ja asutuste struktuuri ning vahetati teavet keerulisemate hindamisjuhtumite kohta.

V. Osalemine projektides

Agentuur on partneriks kolmele Euroopa Komisjoni NARIC projektile: 1) FraudSCAN (koordineerib Itaalia ENIC/NARIC), mille ülesandeks on koguda ja skaneerida võltsitud haridust tõendavad dokumendid ENIC/NARIC keskuste poolt kasutatava andmebaasi jaoks; 2) DigiRec (koordineerib Hollandi ENIC/NARIC), mille ülesandeks on kaardistada kasutatavaid elektroonilisi kvalifikatsioonide andmebaase, ning teha soovitusi nende kasutamiseks kvalifikatsioonide hindamisel ja 3) QUATREC (koordineerib Läti ENIC/NARIC), mille raames analüüsitakse õppekavade ja nende õpiväljundite kaudu automaatse tunnustamise võimalikkust.

VI. Koolitused

Agentuur korraldas 2018. aastal kaks kvalifikatsioonide hindamise ja akadeemilise tunnustamise alast koolitust/teabepäeva Eesti kõrgkoolide välisüliõpilaste vastuvõtuga seotud töötajatele. Maikuu viidi läbi koolitus pagulastele Johannes Mihkelsoni Keskuses. Agentuuri töötajad osalesid Tallinna Tehnikaülikooli poolt korraldatud

teabepäevadel erinevate projektide raames ettekannetega ühiskraadide tunnustamisest Euroopas ja akadeemilise tunnustamise süsteemist ja protseduuridest Eestis.

Agentuurile hindamiseks esitatud haridust tõendavad dokumendid ja kirjalikud päringud riigiti (2018):

	RIIK	KOKKU	Diplomeid	Päringuid
1	Venemaa	570	477	93
2	Suurbritannia	273	158	115
3	Ukraina	259	248	11
4	Nigeeria	167	157	10
5	Bangladesh	161	161	
6	NSV Liit	157	148	9
7	India	151	144	7
8	USA	111	82	29
9	Kamerun	94	90	4
10	Pakistan	91	89	2
11	Türgi	64	64	
12	Soome	64	44	20
13	Valgevene	63	56	7
14	Nepal	61	60	1
15	Holland	60	13	47
16	Iraan	59	56	3
17	Saksamaa	50	33	17
18	Gruusia	48	44	4
19	Ghana	35	33	2
20	Taani	35	24	11
21	Aserbaidžaan	33	32	1
22	Egiptus	33	32	1
23	Itaalia	32	27	5
24	Hispaania	27	18	9
25	Prantsusmaa	25	18	7
26	Läti	25	18	7
27	Austraalia	25	18	7
28	Hiina	24	18	6
29	Rootsi	24	16	8
30	Jaapan	18	16	2
31	Mehhiko	16	15	1
32	Kanada	15	10	5
33	Brasiilia	14	14	
34	Vietnam	12	11	1
35	Belgia	12	10	2
36	Malaisia	11	11	
37	Armeenia	11	10	1

38	IB/EB	11	8	3
39	Filipiinid	10	9	1
40	Sri Lanka	10	9	1
41	Kasahstan	10	8	2
42	Leedu	10	7	3
43	Norra	10	6	4
44	Maroko	9	9	
45	Kõrgõzstan	9	7	2
46	Tai	8	8	
47	Indoneesia	8	8	
48	Iirimaa	7	7	
49	Moldova	7	6	1
50	Austria	7	3	4
51	Ungari	6	6	
52	Tšehhi Vabariik	6	6	
53	Serbia	6	6	
54	Korea Vabariik	6	6	
55	Colombia	6	6	
56	Zimbabwe	6	5	1
57	Šveits	6	4	2
58	Kreeka	5	5	
59	Slovakkia	5	5	
60	Peruu	5	5	
61	Malta	5	1	4
62	Portugal	4	4	
63	Palestiina	4	4	
64	Araabia ÜE	4	3	1
65	Rumeenia	3	3	
66	Kosovo	3	3	
67	Liibanon	3	3	
68	Alžeeria	3	3	
69	Keenia	3	3	
70	Lõuna-Aafrika Vabariik	3	3	
71	Benin	3	2	1
72	Usbekistan	3	2	1
73	Iisrael	2	2	
74	Saudi Araabia	2	2	
75	Afganistan	2	2	
76	Mongoolia	2	2	
77	Kambodža	2	2	
78	Kongo DV	2	2	
79	Uganda	2	2	
80	Namiibia	2	2	

81	Venezuela	2	2	
82	ÜHISKRAAD	2	2	
83	Iraak	2	1	1
84	Uus-Meremaa	2		2
85	Island	1	1	
86	Poola	1	1	
87	Albaania	1	1	
88	Monaco	1	1	
89	Katar	1	1	
90	Omaan	1	1	
91	Jeemen	1	1	
92	Süüria	1	1	
93	Singapur	1	1	
94	Liibüa	1	1	
95	Tuneesia	1	1	
96	Sudaan	1	1	
97	Sierra Leone	1	1	
98	Kongo Vabariik	1	1	
99	Rwanda	1	1	
100	Fidži	1	1	
101	Argentina	1	1	
102	Uruguay	1	1	
103	El Salvador	1	1	
104	Gambia	1		1
	Üldinfo*	549		549
	Eesti**	288		288
	KOKKU	4025	2698	1327

* Üldinfo alla kuuluvad päringud hindamise ja tunnustamise süsteemi, Lissaboni konventsiooni, Bologna protsessi, kutsealase tunnustamise (sh EL direktiivide) ja üldise rahvusvahelise kõrgharidusala tegevuse kohta.

** Välisriikidest tehtud päringud Eesti diplomite hindamiseks ja tunnustamiseks, varasemate kvalifikatsioonide vastavuseks ning päringud Eesti haridussüsteemi kohta Eestis ja välisriikides.